

Hannie van Genderen
Schematherapie Opleidingen

Specialistische workshop

Meerstoelentechniek

2102U-MS

Utrecht, februari 2021

Van Genderen Opleidingen B.V.
Eburonenweg 42
6224 HX Maastricht

www.schematherapieopleidingen.nl
info@schematherapieopleidingen.nl

INHOUDSOPGAVE

1. Opleiders	3
2. Cursuslocatie	3
3. Algemene informatie	3
4. Doelgroep	4
5. Accreditatie cursus	4
6. Toetsing	4
7. Voorbereiding	4
8. Overige cursussen en workshops	5
9. Programma Bijeenkomst 1	8
Programma Bijeenkomst 2	9

De slides en artikelen, die bij deze cursus horen, kunt u downloaden via de website www.schematherapieopleidingen.nl

Ga in het menu naar het tabblad 'Cursisten'.

Vervolgens klikt u op 'Workshop 'Meerstoelentechniek' en vult u, indien gevraagd, het wachtwoord in dat u via mail van ons heeft ontvangen.

Let erop, dat u de bestanden zult moeten downloaden om ze te kunnen gebruiken!

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van H. van Genderen.

Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich te wenden tot H. van Genderen.

1. Opleiders

Mw. Drs. H. van Genderen (Hannie) – Coördinatie

Klinisch psycholoog, psychotherapeut, supervisor/leertherapeut/opleider VGCT, de Vereniging voor Schematherapie, ISST Individual and Group. Geeft individuele en groepstherapie aan volwassenen met persoonlijkheidsstoornissen. Praktijk voor Klinische Psychologie van Genderen.
info@schematherapieopleidingen.nl

Dhr. Drs. R. van der Wijngaart (Remco) - Docent

Psychotherapeut, GZ-psycholoog en supervisor/leertherapeut/opleider VGCT, ISST en de Vereniging voor Schematherapie. Geeft individuele therapie aan volwassenen in eigen praktijk Perspectief, Psychotherapie Maastricht. Vice President van de ISST.
+31 6 39 49 37 16 remcovanderwijngaart@gmail.com

2. Cursuslocatie

Vergadercentrum
Vredenburg 19
3511 BB Utrecht
T (030) 2310068

3. Algemene informatie

Dit is een specialistische workshop over het gebruik van de meerstoelentechniek. Deze workshop is bedoeld voor hulpverleners die al een basiscursus schematherapie hebben gevolgd en enige ervaring met schematherapie hebben opgedaan.

Het is bekend dat de stoelentechniek een belangrijk werkzaam element is binnen schematherapie, omdat het de schema's verandert op belevingsniveau. In de praktijk blijkt het echter vaak toch moeilijk om deze techniek toe te passen. Sommige therapeuten voelen zich onervaren in het toepassen van deze techniek, omdat het niet hun gebruikelijke manier van werken is. Daarnaast zijn er in de praktijk diverse uitdagende situaties die nog niet behandeld zijn in eerdere cursussen. Zo kan de coping modus of de oudermodus zo sterk zijn dat de therapeut zich machteloos voelt en de techniek niet lijkt te werken.

Deze cursus heeft als doel de deelnemers handvatten te bieden voor hoe ze het werken met stoelen effectiever kunnen maken bij deze uitdagende situaties. Verder zal er aandacht zijn voor de variaties in het gebruik van stoelen die nog niet, of nauwelijks, aan bod zijn gekomen in eerdere cursussen.

De workshop bestaat uit 2 dagen. Cursisten worden actief aangemoedigd om tussen deze 2 dagen zoveel mogelijk ervaring op te doen met imaginatie met rescripting. In dag 2 zal er ruimte zijn voor het bespreken en oefenen met ervaringen uit de praktijk.

Persoonlijke informatie over cursisten of patiënten van cursisten wordt uitsluitend gedeeld met de docenten en zal vertrouwelijk behandeld worden.

Onderdelen van de workshop:

- Stoelentechniek in de diagnostische fase
- Stoelentechniek bij zeer sterke onthechte of vermijdende copingmodi
- Stoelentechniek bij overcompenserende copingmodi
- Probleemsituaties bij oudermodi
- Stoelentechniek bij het versterken van de Gezonde Volwassen modus
- Variaties in het gebruik van de meerstoelentechniek

4. Doelgroep

Hulpverleners die werken met cliënten met persoonlijkheidsstoornissen en/of hardnekkige stemmings- en angststoornissen. Voor deelname aan de workshop is minimaal een geaccrediteerde cursus Schematherapie Basis van 25 uur vereist.

5. Accreditatie cursus

Aangevraagd bij de VGCT, FGzPt en Register vaktherapie (SRVB) erkend.

6. Toetsing

Elke cursist demonstreert zijn of haar vaardigheden met behulp van een rollenspel.

7. Voorbereiding

Ter voorbereiding op de cursus kun je de hierna genoemde literatuur over de Meerstoelentechniek lezen.

Daarnaast is het aanschaffen van de dvd-box 'Fine Tuning Chair work' sterk aanbevolen. Deze productie zal in de loop van 2018 op de markt komen.

De nieuwe dvd-box bevat 3 dvd's met daarop alle mogelijke toepassingen van de meerstoelentechniek. Daarnaast bevatten de dvd's ook scènes waarin getoond wordt hoe om te gaan met uitdagende situaties waarmee je als therapeut geconfronteerd kunt worden in de klinische praktijk. Tenslotte worden er ook valkuilen van de therapeut getoond en de manieren waarop je daarmee kunt omgaan.

Meer info over de dvd-box en de bestelwijze vind je hier: www.schematherapy.nl

8. Overige cursussen en workshops

Er is een uitgebreid aanbod van vervolgcursussen en workshops voor verschillende doelgroepen. Om deze cursussen en workshops te volgen dien je minimaal een basiscursus schematherapie van 25 uur gevolgd te hebben.

25 uur Cursus Schematherapie voor Cluster C

Patiënten met een Cluster C persoonlijkheidsstoornis lijken makkelijker te behandelen, omdat zij minder vaak in crisis raken, maar hun hardnekkige vermijdende en controlerende copingstrategieën zijn tamelijk moeilijk te doorbreken. Ook patiënten met hardnekkige angst- en stemmingsstoornissen hebben nogal eens (trekken van) een ontwijkende-, afhankelijke- of een dwangmatige persoonlijkheidsstoornis waardoor hun klachten onvoldoende verbeteren door de reguliere behandelmethodes.

Recent zijn een aantal modusmodellen voor cluster C ontwikkeld door Arnoud Arntz en anderen en zijn meer specifieke behandeltechnieken ontwikkeld om deze problematiek te behandelen.

25 uur Cursus Schematherapie in Groepen

Veel patiënten lijken nog meer te profiteren van groepstherapie dan van de toch al zo succesvolle individuele schematherapie. Het meeste onderzoek is gedaan naar de effectiviteit bij patiënten met BPS, maar inmiddels is ook al veel ervaring opgedaan met cluster C problematiek. Schematherapie in groepen (STG) is een integratieve vorm van groepstherapie, die aspecten van directieve groepstherapie combineert met aspecten van psychodynamische groepen. In STG wordt veel gebruik gemaakt van experimentele technieken. In de cursus zal hier veel aandacht aan besteed worden.

ADOLESCENTEN

25 uur Schematherapie Gevorderd voor Adolescenten

Dit is een cursus voor gevorderden, dus voor deelnemers, die al een basiscursus schematherapie (voor adolescenten of volwassenen) hebben gevolgd en enige ervaring met schematherapie hebben opgedaan. In deze cursus komt de toepassing van de schematherapie met betrekking tot specifieke adolescenten-thema's aan de orde

25 uur Schematherapie in Groepen voor Adolescenten

Schematherapie in groepen (STG) is een interactieve vorm van groepstherapie, die aspecten van directieve groepstherapie combineert met aspecten van de psychodynamische groepen. In STG wordt veel gebruik gemaakt van experimentele technieken. De inhoud van de cursus is gebaseerd op jarenlang ervaring van de Riagg Maastricht (afdeling kind en jeugd) en de resultaten van het onderzoek van Farrell, Shaw & Webber.

Ouderschematherapie (2 dagen)

Ouderschematherapie is erop gericht om ouders te steunen om zoveel mogelijk vanuit hun gezonde oudermodus te reageren op modi van het kind. De modusinteractiecirkel geeft helderheid hoe modi van het kind en van de ouder elkaar triggeren. Er wordt ingegaan op de behoeften van ouders zelf, die in het verleden en vaak nu nog steeds niet bevredigd werden en gekeken hoe ouders kunnen omgaan met modi van het kind en de behoeften van het kind.

Modusgerichte speltherapie (1 dag)

Schematherapie gebruikt het spel van het kind om met de verschillende modi te experimenteren en bepaalde patronen te veranderen. In de modusgerichte schematherapie is de therapeut actief gericht op het contact maken het kwetsbare kind in het kind zelf, biedt alternatieven voor disfunctionele coping modi en versterkt de gezonde kanten in het kind. De technieken van de schematherapie worden op spelniveau gebruikt (limited reparenting, imaginatie met rescripting, experimenteren met verschillende modi).

WORKSHOPS

Schematherapie Supervisoren (2 dagen)

Sinds 1 mei 2016 is het voor aanstaande supervisoren van de Vereniging voor Schematherapie verplicht een tweedaagse supervisorencursus te volgen. Ook voor schematherapeuten, die al langer supervisor zijn, is deze cursus interessant om de supervisie-vaardigheden te verdiepen. In deze cursus wordt de cursist vertrouwd gemaakt met de state-of-the-art op het gebied van supervisie geven, de taken en verantwoordelijkheden van effectief supervisorschap en het competentiegericht superviseren van schematherapeuten.

Vervolgcurcus 'groepsschematherapie voor adolescenten en volwassenen (2 dagen)

Groepsschematherapie kan heel complex zijn en ook meer ervaren schematherapeuten worstelen soms met zeer uitdagende en lastige cliënten en groepsituaties. Tevens kunnen complexe situaties ontstaan door de interactie tussen de twee co-therapeuten.

Diverse knelpunten, zoals omgaan met agressie in de groep, groepsleden weigeren mee te doen aan oefeningen voor het blijde kind of die zo'n sterke beschermer hebben dat zij vrijwel nergens aan meedoen enzovoorts, zullen in deze workshop aan de orde komen.

Workshop 'Imaginaire Rescripting' (2 dagen)

Imaginaire rescripting wordt over het algemeen gezien als een van de meest effectieve technieken binnen de schematherapie. Toch is het vaak niet eenvoudig om deze techniek toe te passen. Zo worden therapeuten regelmatig geconfronteerd met uitdagende situaties waarin de patiënt bijvoorbeeld zegt 'Ik heb geen herinneringen uit mijn kindertijd' of 'Ik wil niet die oude herinneringen ophalen, waarom zou dat helpen?'. Verder zijn patiënten in hun jeugd vaak zo beschadigd dat de herinneringen aan hun jeugd erg emotioneel beladen zijn. Therapeuten voelen zich daardoor geremd om met imaginatie beelden uit dat belaste verleden op te halen uit angst voor decompensatie.

Workshop 'Meerstoelentechniek' (2 dagen)

Het is bekend dat de stoelentechniek een belangrijk werkzaam element is binnen schematherapie, omdat het de schema's verandert op belevingsniveau. In de praktijk blijkt het echter vaak toch moeilijk om deze techniek toe te passen. Sommige therapeuten voelen zich onervaren in het toepassen van deze techniek, omdat het niet hun gebruikelijke manier van werken is. Daarnaast zijn er in de praktijk diverse uitdagende situaties die nog niet behandeld zijn in eerdere cursussen.

Workshop hanteren van boze modi in schematherapie (2 dagen)

Doelstelling van deze workshop is het beter in staat zijn met boosheid in de therapeutische relatie om te gaan.

In deze cursus leren de cursisten op de eerste plaats om goed te differentiëren tussen de verschillende vormen van boosheid. De leidende vraag daarbij is "vanuit welke modus toont de patiënt de boosheid?". Is dat het boze kind, een boze beschermer, een aanval en pestmodus, een zelfverheerlijker of de gezonde volwassene?" De cursisten zullen in twee dagen leren om boze modi beter te hanteren met gebruik van specifieke methoden en technieken.

Specialistische workshop 'Chronische Depressie' (1 dag).

Hoewel CGT een bewezen effectieve behandeling is van depressie is slechts 40-50% van de patiënten klachtenvrij na een eerste behandeling. Bovendien ontwikkelt 5-20% van deze populatie een chronische vorm van depressie die therapieresistent lijkt te zijn. Deelnemers leren in deze workshop hoe ze een chronische depressie kunnen conceptualiseren in termen van schema's en modi. Daarnaast leren ze hoe ze specifieke methoden en technieken uit de schematherapie kunnen toepassen in de behandeling van chronisch depressieve klachten. De dag zit vol, soms speelse, oefeningen om veel ervaring op de te doen en tegelijkertijd niet 'besmet' te raken met de depressieve klachten waarover gesproken wordt."

Workshop 'Narcistische persoonlijkheidsstoornis' (1 dag)

Narcisme is in onze samenleving wijdverbreid, maar mensen met narcistische problematiek hebben niet zo vaak een hulpvraag. De behandeling wordt bemoeilijkt door het egocentrische en arrogante gedrag waar narcisten om bekend staan, alsmede de woedebuien, die optreden als de patiënt zich tekortgedaan of gefrustreerd voelt. Hierdoor eindigen veel behandelingen voortijdig, al dan niet door toedoen van de therapeut. Deze workshop heeft als doel de specifieke problemen bij de behandeling van NPS beter te leren hanteren. Onderwerpen zijn o.a.

- De dynamiek van narcisme goed begrijpen
- Valkuilen in het hanteren van de therapeutische relatie herkennen en hanteren
- Technieken aanpassen om effectiviteit van de behandeling te vergroten.

Workshop 'Gezonde volwassene' (1 dag)

In de literatuur en het onderwijs over schematherapie is lange tijd met name de nadruk gelegd op het bewerken van de disfunctionele ouder- en copingmodi en het valideren van de behoeften van het Kwetsbare Kind-deel van patiënten. Hoewel het versterken van de Gezonde Volwassene wel genoemd werd als uiteindelijk doel van de behandeling, was er weinig specifieke aandacht voor deze modus. Er wordt veelal onvoldoende uitgelegd wat 'De Gezonde Volwassene' van de patiënt precies is, wat die modus precies doet, hoe de patiënt kan leren contact te leggen met dit deel van zichzelf en hoe dit gezonde deel versterkt kan worden in therapie.

Deze workshop richt zich op het herkennen, versterken en inzetten van de Gezonde Volwassene.

Workshop 'Complexe casussen' (1 dag)

Veel deelnemers aan onze cursussen hebben aangegeven dat zij behoefte hebben aan terugkomdagen of masterclasses om complexe casussen te bespreken en nieuwe manieren te ontdekken om met deze problemen om te gaan. Daarom starten we dit jaar met een aantal masterclasses voor casussen van volwassen patiënten gegeven door Hannie van Genderen en Remco van der Wijngaart. Alle deelnemers worden verzocht voor aanvang een casus op te sturen waar zij vragen over hebben.

Voor actuele informatie over alle cursussen zie www.schematherapieopleidingen.nl

Voor meer informatie over schematherapie kijk op www.schematherapie.nl en volg de LinkedIngroep van de Vereniging voor Schematherapie

Voor internationale contacten en informatie zie www.SchemaTherapySociety.com

9. Programma

Programma dag 1 Docent: Remco van der Wijngaart	Datum : 5 februari 2021 Tijd : 09.45 tot 16.45 uur
---	---

09.45 – 10.15 Introductie, programma van de workshop en inventariseren van specifieke leerdoelen.

10.15 – 10.30 Inleiding op Stoelentechniek; differentiëren van verschillende modi en ego-dystoon maken van die modi als voorloper op stoelentechniek.

Stoelentechniek-Diagnostiek fase

10.30 – 10.45 Inleiding op stoelentechniek tijdens de diagnostiek fase: Structuur van techniek in diagnostiek fase en inventariseren van uitdagende situaties

10.45 – 11.15 Demonstratie Stoelentechniek tijdens diagnostiefase

11.15 – 11.22 **Pauze**

11.22 – 11.50 Oefenen in tweetallen; toepassen van gedemonstreerde interventies bij uitdagende situaties

11.50 – 12.00 Nabespreken oefening

Stoelentechniek bij sterke coping modus-besmetten van stoel

12.00 – 12.15 Inleiding op de basisstructuur van stoelentechniek bij coping modi

12.15 – 12.45 Demonstratie Stoelentechniek bij een sterke Onthechte Beschermmer waarbij de cliënt zelf geen contact kan leggen met het kwetsbare Kinddeel

12.45 – 13.15 **Pauze**

13.15 – 14.00 Oefenen in tweetallen Stoelentechniek bij sterke Onthechte Beschermmer; toepassen van gedemonstreerde vaardigheden

14.00 – 14.15 Nabespreken oefening

14.15 – 14.45 Therapeutische relatie: identificeren valkuilen van de therapeut bij Stoelentechniek (dvd 'Fine Tuning Chair work')

Stoelentechniek bij oudermodus-Straffende Ouder

14.45 – 15.00 Inleiding op stoelentechniek bij oudermodi

15.00 – 15.08 **Pauze**

15.08 – 15.40 Demonstratie en oefening stoelentechniek bij Straffende Ouder

15.40 – 16.10 Oefening stoelentechniek bij Straffende Ouder

16.10 – 16.30 Evaluatie oefening en plenair oefenen met uitdagende situaties

16.30 – 16.45 Evaluatie van de dag en bespreken huiswerk

Programma dag 2 Docent: Remco van der Wijngaart	Datum : 5 maart 2021 Tijd : 09.45 tot 16.45 uur
---	--

09.45 – 10.30 Samenvatting van Dag 1, Bespreken van ervaringen met stoelentechniek sinds Dag 1 en inventariseren van leerdoelen Dag 2

10.30 – 11.00 Plenair rollenspel naar aanleiding van de ervaringen en leerdoelen

11.00 – 11.07 **Pauze**

Stoelentechniek bij sterk overcompenserende coping modi

11.07 – 11.20 Inleiding Stoelentechniek bij sterk overcompenserende coping modi; mogelijke interventies

11.20 – 11.50 Demonstratie Stoelentechniek bij sterk overcompenserende coping modi

11.50 – 12.20 Oefening in tweetallen

12.20 – 12.30 Nabespreken oefening

12.30 – 13.00 **Pauze**

Stoelentechniek bij Gezonde Volwassene

13.00 – 13.45 Inleiding op het gebruik van de stoelentechniek bij de Gezonde Volwassene

13.45 – 14.15 Demonstratie stoelentechniek voor het versterken van de Gezonde Volwassene

14.15 – 14.45 Oefening in tweetallen

14.45 – 15.00 Evaluatie oefening

15.00 – 15.08 **Pauze**

15.08 – 15.30 Specialistische toepassingsgebieden stoelentechniek (boze kind modi, echtpaar/relatieproblematiek, rouwverwerking)

15.30 - 16.20 Plenair rollenspel; groep wordt in twee gesplitst en in iedere groep doet elke deelnemer een stukje stoelentechniek bij een casus die van tevoren aan de deelnemers wordt uitgereikt

16.20 – 16.30 Nabespreken oefening,

16.30 – 16.45 Evaluatie van de cursus in totaal, evaluatieformulieren en certificaten